

Obrtnijske raznoterosti.

Postreščeki z velecipedi. Na Dunaju je namestništvo dovolilo, da smejo postreščeki prevažati blago manjše teže na velecipedih s tremi kolesi. V Berlinu imajo postreščeki že dolgo velecipede, ter se je ta naprava jako dobro obnesla.

Velikanski most. V Ameriki so vajeni izvajati najdrznejše stavbene načrte. Sedaj mislijo zgraditi most čez severno panogo Hutsona, ki bode jeden največjih na svetu. Stebri tega mostu bodo stali po 3.100 črevljev narazen, da bodo lahko največje ladije vozile mej njimi. Širok bode most 125 črevljev in čeznj bode držalo več železniških tirov. Slednji dan bodo šlo čeznj 1000 vlakov. Jekleni stebri bodo 550 črevljev visoki in bodo zanje napravili kaj trdne temelje. Zidali bodo ta most 6 let in bode veljal 150 milijonov gld.

Zlato veljavo vpelje Rusija in v ta namen že nakupuje zlato v Ameriki. Mogoče, da bodo Rusi prej imeli zlato veljavo, kakor Avstriji.

Kmetijstvo.

Davčna reforma in kmetje.

Minoli teden se je v državnem zboru rešila davčna reforma. Mi vemo, da so čitatelji že slišali, da se misli ž njo zemljiški davek ponižati. Toda povedati moramo, da se kmetje močno varajo, ako se kaj tacega nadejajo, prav lahko se pa pripeti, da bodo po novi davčni reformi kmetje še nekaj več plačevali, kakor so doslej.

Odpustiti se misli res od zemljiškega davka kmetom 10 %. Toda pri tem pa moramo povedati, da pri tem se šteje davek brez priklad. Priklade so pa včasih višje, kakor je davek sam. Že precejšen posestnik mora biti, če bi se mu odpustilo 2 gld. na davku, večini se bode odpustilo le nekaj krajcarjev.

Tega odpusta pa kmet deležen ne bode, kajti po drugi strani se mu bode pa vzel. Novi prihodninski davek, kateri bode zadel tudi tiste bogatine, ki dosedaj niso nobenega davka plačevali, bode prost deželnih priklad. Zato se pa deželam prepusti nekaj od večjih dohodkov, ki jih bode imela država vsled preosnove davkov. Mladočehi so dosegli, da bode ta znesek, ki se prepusti deželam nekoliko večji, kot je bil doslej. Mislilo se je prepustiti le tretjino končnega prebitka, sedaj se pa govori, da se prepusti polovico. Vzlic temu se ni upal noben govornik trditi, da bi dežele vsled tega bile na boljšem, temveč bodo le zgubile na svojih nakladah. Da se to pokrije se bode poseglo v žepe kmetskih davkoplačevalcev. Povišale se bode priklade na zemljiški in hišni davek, ker se na druge davke nakladati ne bode smele. Dežele in občine bodo to priklado na davke zvišale morda za več, nego se bode državnega davka odpustilo.

Precej na ugodnejšem bi bili kmetje, ako bi se bil vsprejel predlog Mladočeha Kaizla. Predlagal je, da se desetprocentni odpis od zemljiškega davka razdeli le na tiste posestnike, ki imajo od svojih zemljišč 1000 gld. katastralnega dohodka. Tacih posestev je pa na Kranjskem že malo. Posestniki, ki bi bili deležni tega odpisa,

bi se razdelili v tri razrede, in sicer v prvi razred bi se uvrstili tisti, ki imajo 500 do 1000 gld. katastralnega dohodka, v drugi razred tisti, ki imajo 200 do 500 gld. katastralnega dohodka in v tretji razred tisti, ki imajo manj kakor 200 gld. katastralnega dohodka. Davek bi se tako odpisal, da bi se v tretjem razredu odpisalo 2krat in v drugem poldrugokrat toliko odstotkov, kakor v prvem.

Ta nasvet je bil gotovo pravičen. V Avstriji je katastralni dohodek jednako cenjen, naj kdo obdeluje zemljo na ta ali oni način. V resnici pa dohodki pri današnjem napredku tehnike niso jednaki. Veleposestnik, ki obdeluje polje z raznimi stroji, ima gotovo razmerno mnogo večje dohodke nego mali kmet, ki tacih strojev napraviti ne more in katerega malih zemljišč s stroji tudi obdelovati ni mogoče. Tudi je v socialnem oziru važno, da se večji posestniki, ki sami zemlje ne obdelujejo, in se vozijo v kočijah, razmerno višje obdačijo, kakor drugi. Tako obdačenje je priporočal neki učen jezuit, ki piše članke v „Stimmen aus Maria Laach“. Seveda avstrijske konservativne stranke nasveti učenega jezuita nič ne brigajo. Da so se upirali Kajzlovemu predlogu veleposestniki se ne čudimo. Vsak se brani velicega davka, čudimo pa, da so zoper ta predlog glasovali celo poslanci, ki zastopajo kmetske občine. Od slovenskih poslancev sta za Kaizlov predlog glasovala samo Koblar in dr. Gregorec, od isterskih pa dr. Laginja. Proti Kaizlovemu predlogu so glasovali slovenski poslanci: Grof Alfred Coronini, Ferjančič, Gregorčič, Hohenwart, Klun, Kušar, Pfeifer, Povše, Robič, Višnikar in Vošnjak. Glede Kušarja se mi ne čudimo, kajti on zastopa mesto Ljubljano, kjer so razmere vse drugačne, in je mnogo tacih davkoplačevalcev, katerim bode davčna reforma v korist, čuditi se pa moramo drugim poslancem, ki zastopajo kmetijske koristi.

Omeniti pa moramo, da s tem stvar še ni rešena. Važno besedo imajo govoriti deželni zbori. Deželni zbori imajo pravico pobirati desetodstotno naklado na vse davke, in tudi občine imajo to pravico do 30 % samo da so tiste, ki nimajo svojega statuta, navezane na dovoljenje deželnega zbora. Deželni zbori bodo morali torej privoliti, da se ne bodo nalagale naklade na novi prihodninski davek. Vprašanje nastane, če ne bodo nekatere dežele rajši se odrekle državnemu donesku iz preostanka novih davkov in same nalagale priklade, posebno ker ta donesek ni v pravi razmeri z odpadki. V deželnih zborih pa stvar ne pojde tako lahko, kakor v državnem zboru. Vlada bode morala dobiti dvetretjinsko večino pri treh četrtinah navzočih poslancev, ker dovoljenje oprostivne od deželnih priklad kacega davka pomenja spremembo deželnih redov. Na Kranjskem na pr. vladi vso štrečno zmeša devet poslancev, ako od seje izostanejo.

Posebno je vprašanje, kaj store Čehi. V državnem zboru so glasovali proti vladni predlogi. Prav lahko se pripeti, da mladočeški poslanci ostavijo deželni zbor, ko